

Skriftlig beretning

2008

Skriftlig beretning

Repræsentantskabet holder i år sit årlige møde på Hotel Arctic i Ilulissat. Dette er det tredje ordinære repræsentantskabsmøde, siden bestyrelsen blev valgt i 2005. Repræsentantskabet er som bekendt IMAKs øverste myndighed, og det er i dette forum, foreningen tager de vigtige beslutninger og udstikker pejlemærker for sin kommende virksomhed. Denne skriftlige beretning er en beretning om, hvad foreningen har arbejdet med siden, den skriftlige beretning 2007 blev fremsendt i april måned sidste år.

Den skriftlige beretning indgår som den ene del af formandens samlede beretning. Den anden del bliver aflagt mundtligt på repræsentantskabsmødet i dagene 13. – 14. april 2008.

Sivso Dorph

Indholdsfortegnelse:

5. Pædagogiske forhold

- ◆ Skolevæsenet
- ◆ Ilinniarfissuaq / Læreruddannelsen
- ◆ Inerisaavik / Ilisimatusarfik
- ◆ Naleqqiiffik med undervisning og evaluering, ledelse

6. Faglige forhold

- ◆ Naleqqiiffik med arbejdsmiljø og det omsorgsfulde samfund
- ◆ Den decentrale lønpulje
- ◆ Samarbejdsudvalg
- ◆ Ferierejsefondene
- ◆ Pensionsforhold
- ◆ Prisudviklingen i Grønland

7. Organisatoriske forhold

- ◆ Foreningen og Lærernes Organisation i Grønland
- ◆ Medlemmer
- ◆ Medlemsmøder
- ◆ Bestyrelsen
- ◆ TR-kurser og forhandlerkursus
- ◆ Skolelederkursus med Lederforeningen
- ◆ Princip- og Indsatsprogram
- ◆ Økonomi
- ◆ Sekretariatet
- ◆ Danmarks Lærerforening
- ◆ Nordiske Lærerorganisationers Samråd
- ◆ Arbejdsmiljø / Arbejdsmiljø Rådet
- ◆ Kompetence Udviklingsrådet
- ◆ ICC
- ◆ PIP og andre faglige organisationer
- ◆ KANUKOKA
- ◆ KIIP
- ◆ FTF

8. Andet

- ◆ Ilinniartitsisoq
- ◆ Hjemmesiden
- ◆ Tjenestemændenes Låneforening samt Danmarks Lærerforenings Låneforening

9. Oversigter

PÆDAGOGISKE FORHOLD

Skolevæsenet

Det er med beklagelse, at IMAK må erkende, at der stadig ikke sker fremskridt med hensyn til at afhjælpe den katastrofalt store lærermangel i den grønlandske folkeskole.

Det er derimod glædeligt, at der fortsat tilbydes en række efter- og videreuddannelseskurser til lærerne i folkeskolen. Det er ligeledes glædeligt, at der nu er kommet et kursus for timelærerne på banen. Det har vi savnet længe. Derimod er det bekymrende, at udbuddet af kurser til skolelederne ikke er større, end det er. En væsentlig forudsætning for en positiv udvikling i folkeskolen er gode og velkvalificerede ledere. Vi skal meget anbefale, at man efterlever de anbefalinger om god skoleledelse, der blev resultatet af skolekonferencen "Naleqqiiffik". Det er nok ingen tilfældighed, at kun ganske få ledere i folkeskolen har bestridt deres stilling i mere end fem år.

IMAK mener, det er vigtigt, at der på alle fronter satses på videre- og efteruddannelse, og at man sætter ambitionsniveauet for folkeskolen i et rimeligt forhold til folkeskolens faktiske muligheder for at opfylde ambitionerne.

Et af de områder i vores skole, hvor der virkelig er problemer, er i forhold til afskaffelsen af den almindelige specialundervisning. Det var planen, at den tid, der tidligere blev brugt på almen specialundervisning, skulle bruges i forbindelse med holdundervisningen. Men der er flere grunde til, at dette ikke er sket. Den vigtigste grund er nok den store lærermangel. Når der mangler hænder, er det, der ligner to-lærer-ordninger, første sted, man skærer ned. En anden grund kan være, at de elever, der før gik på ét specialundervisningshold, nu er spredt på flere hold, og at den tildelte tid derfor slet ikke slår til. Endelig er det også et faktum, at antallet af børn med særlige behov er i stærk vækst. Det hjælper jo heller ikke på løsningen af problemet, at der er sket nedskæringer indenfor vidtgående specialundervisning. En del skoler har tilsidesat intentionerne i loven og har genindført almindelig specialundervisning. Men det kan da ikke være meningen.

Det er på tide, at politikerne ikke kun taler om, at mange børn har været udsat for omsorgssvigt. Der skal handling til nu, hvis ikke problemet bare skal blive ved med at vokse. De børn og unge, der er blevet svigtet, skal der afsættes resurser til at hjælpe. Det er ikke det rigtige sted at spare.

Renovering af skoler og i nogle tilfælde nybygning af skoler er i fuld gang. Det var naturligvis ønskeligt, at det kunne gå hurtigere, men det er dog glædeligt, at der sker fremskridt på dette område.

På trods af mange gode tiltag både på kursusfronten og vedr. skolerenoveringerne, så er arbejdsmiljøet stadigvæk et voksende problem. Det fremgår tydeligt af det stadig voksende antal sager, vi får i IMAK's sekretariat. Det er bekymrende, og der må nødvendigvis ske noget drastisk for at imødegå denne udvikling.

Ilinniarfissuaq / Læreruddannelsen

Ilinniarfissuaq har i år i alt 164 lærerstuderende. Af dem er 130 kvinder. Dette svarer til at knap 80 % af lærerstuderende er kvinder.

Antallet af ansøgere til Ilinniarfissuaq har i de seneste år været stigende. Af de optagne er der dog også en del, der ikke går i gang med uddannelsen, samtidig sker der desværre også frafald i begyndelsen af uddannelsen, som for en dels vedkommende skyldes manglende pasningsmuligheder for børn. Dette problem er forelagt landsstyret samt arbejdsgruppen for lærermanglen, som vil prøve på at komme med forslag til, hvorledes denne problemstilling vil kunne løses.

Ilinniarfissuaq har også i dette år forsøgt sig med forkursus for egnede kandidater til læreruddannelsen, 16 personer deltog. Af dem optog Ilinniarfissuaq 7 til den decentrale læreruddannelse, hvoraf der dog allerede er sket frafald på grund af sprogkrav til uddannelsen.

Ilinniarfissuaq dimitterer 42 nye lærere til sommer.

Inerisaavik

Som bekendt har IMAK's bestyrelse skrevet til samtlige landtingsmedlemmer og landsstyret efter, at landsstyrets forslag til landstingslov om Ilisimatusarfik blev omdelt.

Dette skyldes, at bestyrelsen var meget bekymret for konsekvenserne af forslaget for dels den grønlandske folkeskole dels de nuværende ansatte på Inerisaavik.

På baggrund af ovennævnte skrivelse blev IMAK inviteret til møde med KIIP den 25. september 2007.

På mødet orienterede KIIP om, at hensigten var, at Inerisaavik skulle fortsætte som hidtil og alene, - efter det oplyste- var de af Inerisaaviks efter- og videreuddannelser, som er på akademisk niveau, der skulle under lovgivningen for Ilisimatusarfik. Inerisaaviks øvrige virksomhed skulle forblive uændret, og det kun var de ansatte på Inerisaavik, der varetager disse uddannelser, der skulle være en del af Ilisimatusarfik.

KIIP mente derfor ikke, at IMAK havde grund til bekymring.

Hvis det var blevet, som KIIP oplyste på nævnte møde, er IMAK enig i, at der ikke var grund til mange bekymringer, men det var efter IMAK's opfattelse ikke det, der stod i lovforslaget, og dermed ikke det, der blev vedtaget. Det er i øvrigt heller ikke i overensstemmelse med finanslovforslaget for 2008.

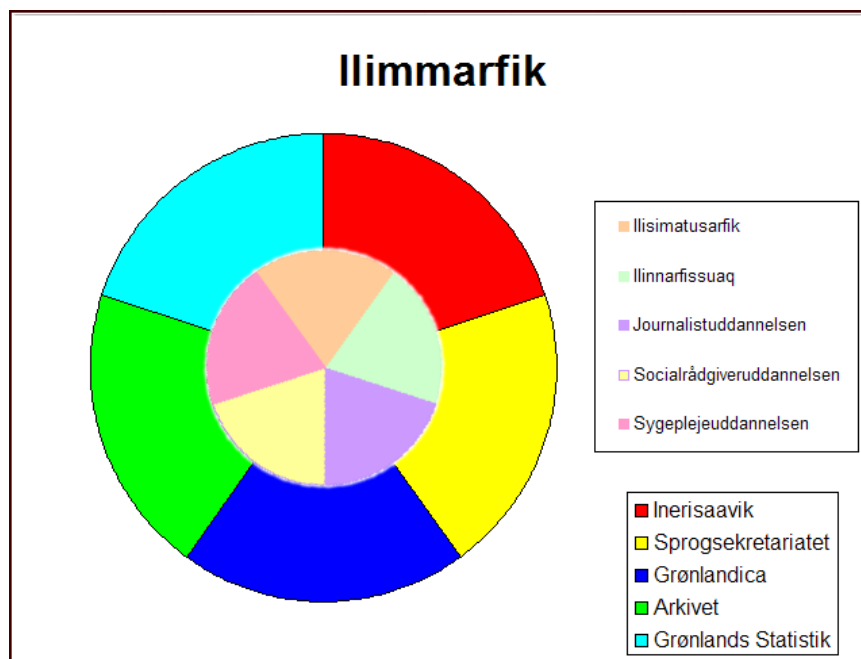
Det er vigtigt at slå fast, at IMAK fuldt ud støtter, at uddannelserne i Grønland er forskningsbaseret. Der skal ikke herske tvivl om, at IMAK også gerne ser pædagogisk forskning og efter- og videreuddannelse af folkeskolens undervisere på akademisk niveau.

IMAK ser også gerne dette sker på et universitet, som kan sikre både kvalitet og uafhængighed i forskningen, samt at undervisningen på disse efter- og videreuddannelser er på højt niveau.

Men det må ikke ske på bekostning af de andre opgaver, som Inerisaavik varetager nu. Disse opgaver er af vital betydning for fortsat udvikling af kvaliteten i folkeskolen og dermed et højere uddannelsesniveau i Grønland.

Det skal derfor sikres, at der som minimum anvendes lige så mange midler til disse opgaver som tidligere.

IMAK foreslog dengang, at ønskerne kunne opfyldes således:

I midten af diagram 1 ses Ilimmatuserfik med dets daværende og kommende institutter. Ilinnarfissuaq, se dog nedenfor, Journalist-skolen, Socialrådgiverskolen og sygeplejerskeudd. sammenlægges med Ilimmatuserfik, som det fremgik af lovforslaget.

Udenom ses de andre institutioner, der skal være med i Ilimmarfik. Ilimmatuserfik er anbragt i midten, fordi der var lagt op til, at det skulle dels varetage opgaver i forbindelse med det administrative fællesskab, dels sælge ydelser til de andre i form af forskning og akademiske efter- og videreuddannelser.

Inerisaavik var i IMAK's forslag en institution med egen ledelse og egen bevilling på lige fod med sprogsekretariatet, Arkivet osv.

Inerisaaviks virksomhed indtil nu:

Udvikling af undervisningsmaterialer

Udlån af undervisningsmateriale

Informationsvirksomhed

Fag – konsulentvirksomhed – herunder medvirkning i udvikling og evaluering af afsluttende prøver og andre test

Kursus- og efteruddannelsesvirksomhed – både på akademisk niveau og andre kurser

Læreplansarbejde

Evaluering

Drift af skoledatanet

Forskning

Alle de opgaver, som Inerisaavik havde, skulle forblive i Inerisaavik bortset fra forskningen og den dertil hørende bevilling, som en naturlig ting skulle flyttes til Ilisimatusarfik. Midlerne til lærernes efter- og videreuddannelse inkl. bevillingen til efter- og videreuddannelse på akademisk niveau skulle forblive, som en del af Inerisaaviks bevilling. Desuden skulle den del af Ilinnarfissuaqs bevilling, som var til efter- og videreuddannelse overføres til Inerisaavik, da Ilinnarfissuaq blev en del af Ilisimatusarfik og dermed i henhold til lovgivningen alene kan tilbyde uddannelser på akademisk niveau.

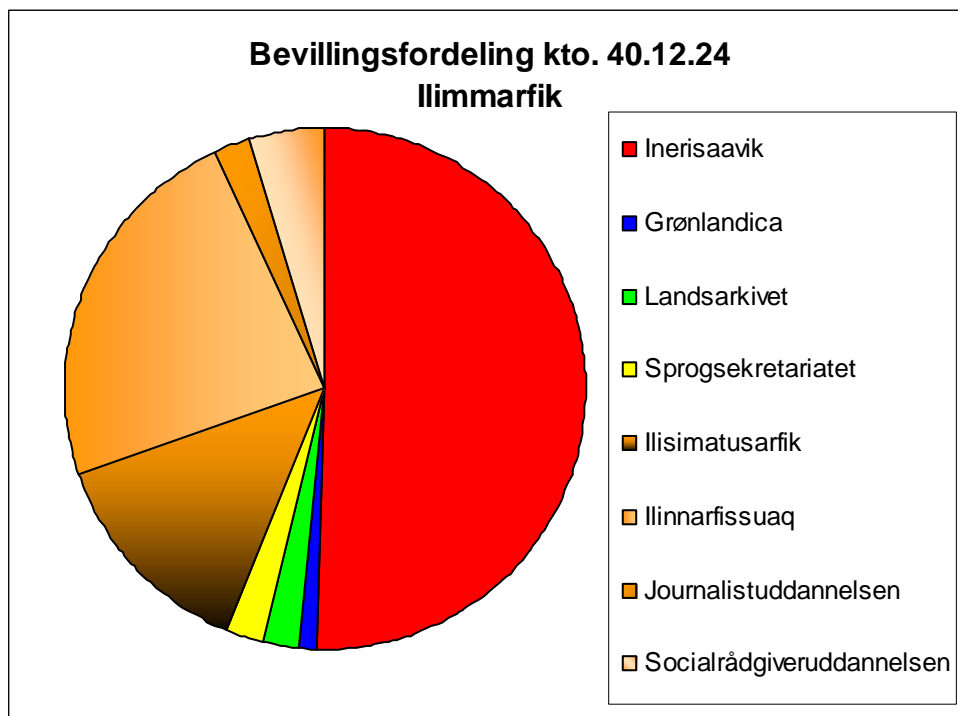

Diagram 2 viser fordelingen pr institution af de bevillinger, der blev overflyttet til konto 40.12.24 Ilimmarfik fra de enkelte institutioner. Der skal dog gøres opmærksom på, at det af finanslovsforslaget ikke kan ses, hvilke bevillinger, der kommer fra Grønlands Statistik og sygeplejerskeudd. Tilsyneladende har man alene samlet bevillingerne fra de institutioner, der hører under KIIP.

Lovgrundlaget for Inerisaaviks virksomhed har hidtil været:

1. Lovgivningen for Ilisimatusarfik, for så vidt angår efter- og videreuddannelse på akademisk niveau dvs. diplom, master og kandidatuddannelser.
2. Folkeskolelovgivningen for så vidt angår Inerisaaviks øvrige virksomhed.

De opgaver, som Inerisaavik varetager i henhold til lovgivningen om Ilisimatusarfik, foreslog IMAK, at Inerisaavik i fremtiden skulle købe af universitetet, ligesom Inerisaavik indtil nu har købt lignende opgaver på andre universiteter.

På den måde sikres det, at midler, der skulle tilfalde folkeskoleområdet, rent faktisk gjorde det.

At der fortsat skulle være et tæt samarbejde mellem Ilisimatusarfik og Inerisaavik var indlysende, da det er de ansatte på Inerisaavik, der har tilknytningen til folkeskolen og derfor kunne bidrage med oplysninger, erfaringer mv. i forhold til forskningen på Ilisimatusarfik. Ilisimatusarfik kunne ligeledes vejlede Inerisaavik i, hvilke kurser, evalueringsformer mv. der syntes hensigtsmæssige ud fra den udførte forskning.

Det ville også være naturligt, at ansatte på Inerisaavik, der har de nødvendige forudsætninger herfor, anvendtes på Ilisimatusarfik til f. eks forelæsninger efter gensidig aftale herom.

Det ville også være ganske naturligt, at Inerisaavik indgik i et administrativt samarbejde med Ilisimatusarfik og de øvrige institutioner i Ilimmarfik. Flere af disse institutioner sammenlægges jo heller ikke med Ilisimatusarfik.

Med IMAK's forslag ville der ikke blive problemer i forhold til de ansattes retslige forhold, da de kunne forblive i nuværende stillinger på hidtil gældende vilkår.

Sådan blev det imidlertid som bekendt ikke, men i stedet blev loven vedtaget således, som IMAK frygtede. Det betyder, jævnfør bemærkningerne til lovforslaget, at Inerisaavik er nedlagt som selvstændig institution og fremover er en del af Ilisimatusarfik.

Af Finanslovsforslaget for 2008 konto 40.12.24 Universitetsparken "Ilimmarfik" (driftbevilling) fremgår det ligeledes, at Inerisaavik sammenlægges med Ilisimatusarfik, når landstingsloven for Ilisimatusarfik træder i kraft.

Men der står IKKE som tidligere, at Inerisaavik, når det er sammenlagt med Ilisimatusarfik, skal varetage opgaver i henhold til folkeskoleforordningen.

Landsstyret har i henhold til folkeskoleforordningen § 31 forpligtelsen til at varetage faglig konsulent tjeneste, udviklingen af undervisningsmaterialer, kursus samt efter - og videreuddannelse for lærere og ledere i folkeskolen samt pædagogisk forskning og udviklingsarbejde samt evaluering af folkeskolens undervisning.

Alt sammen opgaver som Inerisaavik har varetaget indtil nu. Men i henhold til lovforslaget samt bemærkningen i finansloven nedlægges institutionen og bevillingen overføres til Ilisimatusarfik.

I forslag til landstingslov om Ilisimatusarfik § 2 fremgår det tydeligt, hvilke uddannelser Ilisimatusarfik kan tilbyde, og af § 9 fremgår det, hvilke kompetencer bestyrelsen for Ilisimatusarfik har.

Der er i disse bestemmelser ingen beføjelser til f.eks. at afholde kurser, der ikke er på akademisk niveau, udgive undervisningsmaterialer til folkeskolen, at yde konsulentbistand til folkeskolen, at drive et skoledatanet, at udarbejde test eller prøveoplæg osv.

Men bestemmelserne giver bestyrelsen kompetence til at anvende bevillingen inden for netop de opgaver, som et traditionelt universitet varetager.

Af bemærkninger til forslaget vedr. økonomi fremgår det endvidere, at Ilisimatusarfik går fra at være en institution med en bevilling på godt 13 mill. kr. til en institution med en bevilling på godt 100 mill kr – altså klar besked- det er Ilisimatusarfiks bevilling uagtet den på finanslovsforslaget hedder Universitetsparken "Ilimmarfik" driftbevilling. Dvs. en bevilling som bestyrelsen har kompetencen til at disponere over efter lovgivningen.

DVS man nedlægger Inerisaavik, og sikrer alene landstyreets forpligtigelse indenfor pædagogisk forskning og efter - og videreuddannelse på akademisk niveau. Samtidig med flytter man hele Inerisaaviks bevilling til disse områder.

KIIP oplyser til dette, at bestyrelsen er forpligtet til at varetage hele Inerisaaviks nuværende virksomhed, fordi det står i finanslovsforslaget.

Normalt kan man ikke sætte speciallovgivning (her universitetslovgivningen) ud af kraft ved at lovgive i finansloven. Dette er i alle tilfælde et problem for retssikkerheden.

Med den vedtagne lov kan kommunerne og de ansatte ikke fremover, se hvilke kurser på Ilisimatusarfik, der er en del af de kurser, som er en del af opgave/byrde fordelingen, der er aftalt mellem Landsstyre og kommuner.

Ligeledes kan lærerne ikke se, hvilke af de kurser, der udbydes, der er en del af deres ansættelsesforhold og omfattet af de indgåede aftaler mellem Landstyret og IMAK.

Midlerne til årskurser blev i sin tid aftalt mellem LC (Lærernes Centralorganisation) og aftaleparterne til at svare til minimum 3 % af de normerede stillinger.

Midler som siden er aftalt overført til kurser på akademisk niveau udbudt af Inerisaavik, da det blev besluttet at nedlægge årskurser i Danmark for ansatte i det grønlandske skolevæsen Disse midler er ikke med den vedtagne lov sikret til gavn for folkeskolen.

Netop kursus – og efteruddannelses er et af de vigtigste midler til at fastholde lærerne i den grønlandske folkeskole, samtidig med det er med til at sikre kvaliteten i folkeskolen.

På samme måde er Ilinniarfissuaqs nuværende efter og videreuddannelse af lærere heller ikke sikret.

Endelige er de ansættelsesretslige forhold for de nuværende ansatte i Inerisaavik uafklarede. Hvem får forhandlingsretten? Skal de gå over til ASG aftaler og dermed gå ned i løn?

Af lovforslaget fremgår det, at de ansatte ved de institutioner, der sammenlægges med Ilisimatusarfik, bevarer deres nuværende ansættelsesforhold.

Med samtidig står der i bemærkningerne til samme paragraf, at der forventes indgået en arbejdstidsaftale i løbet af efteråret 2007.

IMAK har til d.d. ikke været indkaldt til drøftelser herom og de ansattes forhold er stadig uafklarede.

Bestyrelsen for Ilisimatusarfik blev nedsat i marts 2008. IMAK håbede - både af hensyn til den grønlandske folkeskole og de ansatte på Inerisaavik - på en sammensætning af denne bestyrelse, som kunne være med til rette op på nogle af de u hensigtsmæssige beslutninger, der er blevet truffet. Desværre blev sammensætningen ikke helt som IMAK kunne ønske sig, men IMAKs bestyrelse følger sagen tæt både med hensyn til de ansattes forhold og Inerisaaviks virksomhed.

Naleqqiiffik

Bestyrelsen for IMAK har deltaget et par gange i "Skolerigsdagen" i Danmark, som arrangeres af Kommunernes Landsforening i Danmark. Skolerigsdagen i Danmark arrangeres som et inspirationsmøde for folkeskolens interessenter, hvor kommunalpolitikere, folketingspolitikere,

skoleledere, lærere, elever og organisationer deltager. Under et af disse møder fik vi ideen til at arrangere en lignende konference i Grønland.

I forbindelse med projektet Atuarfitsialak skete der en masse ændringer i lærernes rolle, arbejdstid og samarbejdsformer, som havde og har stor indflydelse på lærernes hverdag i folkeskolen. I indkøringsfasen til Atuarfitsialak, blev der holdt mange møder rundt omkring i skolerne. De lovgivningsmæssige krav til undervisningens indhold og organisering var ændret. Disse forhold skabte selvfølgelig masser af stresssituationer for mange lærere. Vi på kontoret fik mange henvendelser omkring det psykiske arbejdsmiljø. Ikke kun rammerne i folkeskolen var til debat blandt lærerne. Under de seneste mange års repræsentantskabsmøder har de omsorgssvigtede børn fyldt meget i debatterne. Der krævedes og kræves stadig handling for at få løst op på nogen af problemerne i folkeskolen.

Bestyrelsesmøderne indeholdt selvsagt samme emner. Da bestyrelsen havde truffet en beslutning om at bringe ideen om en folkeskolekonference videre til repræsentantskabet, begyndte bestyrelsen at indkredse emnerne til en sådan konference i Grønland. Vi diskuterede meget hvor mange emner, der skulle tages med på konferencen. Det var naturligt for bestyrelsen at tage emnet omsorgssvigt med, idet emnet som skrevet havde fyldt og stadig fylder meget på repræsentantskabsmøderne og ikke mindst dagligt i skolernes hverdag. Konferencen skulle gerne munde ud i en række løsningsforslag. Bestyrelsen besluttede derfor at omformulere problemstillingen til "det omsorgsfulde samfund", hvor deltagerne skulle komme med en række forslag til, hvordan vi som samfund skal komme videre for at løse problemet.

Som følge af ændringen af landstingsforordning om folkeskolen i 2002 til projektet "Atuarfitsialak" kom der en række ændringer i folkeskolens hverdag. I forbindelse med kommunaliseringen af ansættelsesmyndigheden i 2001 indgik vi en række aftaler, deriblandt en aftale om målsætning i folkeskolen. I forbindelse med implementeringen af den nye folkeskoleforordning skete der en række tiltag for at understøtte udviklingen i folkeskolen blandt andet i undervisningsmetoder og evalueringsformer. Inerisaavik holdt og holder fortsat mange kurser i effektiv pædagogik. Samtidig begyndte man at teste eleverne efter hvert trin, og i forbindelse med ændring af evalueringsmetoderne skete der også væsentlige ændringer i forhold til samarbejdet med hjemmene. Bestyrelsen besluttede at behandle disse tre emner under et, da de hænger sammen. Overskriften blev derfor: "Evaluering, målsætning og undervisning".

Lederudskiftningerne på skolerne i Grønland har været meget markante. Ser vi på de store skoler i hele landet har næsten samtlige skoler på nær 4 skiftet leder inden for en kortere årrække. I forbindelse med ændringen af folkeskoleforordningen, og deraf følgende ændringer i arbejdstidsaftalen, har vi mærket et stigende antal tvister mellem ledelse og lærere, som desværre også hænger sammen med, at man mange steder ikke har kunnet efterleve aftalerne om medindflydelse og samarbejde og dermed at få udarbejdet retningslinierne på de enkelte skoler. Visse steder har konflikterne mellem ledelse og medarbejdere været meget mærkbare. Vi ønsker alle, at både ledelse og medarbejdere har de bedste betingelser for at udføre et godt stykke arbejde indenfor de ansvarsområder, de er sat til at udføre. Bestyrelsen satte derfor: "Ledelse", som et af emnerne til konferencen.

I de seneste år har det psykiske arbejdsmiljø været et felt, som har krævet mere og mere opmærksomhed. Vi modtager ofte henvendelser om samarbejdsproblemer af den ene eller den anden art. Desværre er der mange skoler, hvor samarbejdsudvalgene ikke fungerer. Fastholdelsen

af lærerne er blevet til et generelt problem, og arbejdsgiverne klager over for mange lærerflytninger. På skoler, hvor samarbejdsproblemer opstår, mærkes også en meget markant stigning i sygefraværet blandt personalet. Disse forhold gør, at det er tvingende nødvendigt, at det psykiske arbejdsmiljø tages alvorligt - både af arbejdsgivere og arbejdstagere. Desværre oplever vi alt for ofte, at mange arbejdsgivere ikke tager denne problemstilling alvorligt ofte med den konsekvens, at problemerne eskalerer. Derfor besluttede bestyrelsen sig for, at det psykiske arbejdsmiljø også skulle være et af emnerne.

Vi mente i bestyrelsen desuden, at det var vigtigt at få Inerisaavik med i projektet, da Inerisaavik har stået for projektet "Atuarfitsialak". Vi inviterede derfor Inerisaavik til et samarbejde om projektet.

Vi aftalte med Inerisaavik, at både de og IMAK skulle finde foredragsholdere til emnerne og aftalte, hvordan arbejdsformerne skulle være. Arbejdsformerne gennemdiskuteredes også med vores foredragsholdere.

Bestyrelsen fandt det desuden vigtigt, at vi fandt frem til en kunstner, der kunne udarbejde et logo til konferencen. Valget faldt på Lisa Kreutzmann, der udarbejdede logoet efter ide fra bestyrelsen om varder, der skulle være pejlemærker for folkeskolens videre udvikling.

Til at stå for den praktiske del af projektet indgik vi aftale med Adventure North Aps, som arrangerede rejser, ophold, aftaler med Katuaq m. fl. og ligesom de stod for logistikken. Adventure North Aps ejes af Michael Skourup.

Derudover traf vi en række aftaler med firmaer, som holdt en messe under hele konferencen, således at skolefolk også fik lejlighed til at stifte bekendtskab med det nyeste nye i udviklingen af forskellige materialer/redskaber indenfor folkeskolen.

Som foredragsholdere havde vi:

Ole Harrit, der er cand. pæd. psych. Han har som ansat på Danmarks Lærerhøjskole i en årrække arbejdet med ledelse, styring, evaluering og organisationsudvikling. Arbejder aktuelt som konsulent med fokus på de samme områder. Ole har skrevet en del bøger, rapporter, artikler i relation til ledelse, evaluering og teamarbejde. Skriver kontinuerligt om ledelse – forskning og praksis i bladet "Folkeskolen".

Hanna Mølgaard, der er læreruddannet, cand. pæd. pæd. og ansat som uddannelsesleder på Silkeborg seminarium. Hun arbejder med konsulentopgaver og uddannelse inden for felter som evaluering, undervisning, læring og organisationsudvikling og er bl.a. forfatter til "Evalueringskultur i praksis", Dafolo 2006 og "Evalueringsdidaktik – et professionelt anliggende", udgivet i bogen "Didaktik – relationer mellem undervisning og læring", Billesø og Baltzer, 2006

Laila Jensen, der er uddannet socionom og master i professionsudvikling.

Hun har mange års erfaring fra arbejde i Danmarks Lærerforenings rådgivning om psykisk arbejdsmiljø. Arbejder nu som selvstændig konsulent med rådgivning og supervision i sager vedrørende psykisk arbejdsmiljø, forebyggelse af psykiske arbejdsmiljøproblemer, konflikter på arbejdspladsen, samarbejdsproblemer, stresshåndtering og forandringsprocesser. Hun er erfaren

underviser og foredragsholder i temaer vedr. psykisk arbejdsmiljø, konflikt - og stresshåndtering og har bl.a. skrevet hæftet "Konflikter i skolen" og "Det personlige lederskab" - begge Kroghs forlag.

Daniel Thorleifsen, som er cand. mag. i Historie og Grønlandsk Sprog og Kultur fra Aarhus Universitet. Nu er han direktør for Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, tidligere lektor og institutleder ved Institut for kultur- og samfundshistorie, Ilisimatusarfik. Han arbejder primært med grønlandsk kulturhistorie, mentalitetshistorie samt Grønlands politiske historie gennem foredrag, udredninger og deltagelse i udvalg, råd og kommissioner med begreber som politik, kultur, demokrati og deltagelse.

Jens Jakobsen, som er lærer og cand. pæd. pæd. Han har været lærer i Qaarsut og Uummannaq og har også været skoleleder de nævnte steder. Blev leder af Inerisaavik i 1999.

Søren Porsbøl, som er læreruddannet og har pædagogisk diplomuddannelse i ledelse af uddannelsesinstitutioner. Han blev ansat som souschef ved Inerisaavik i 1994.

Esekias Therkelsen, der er læreruddannet fiskerikandidat fra Tromsø. Han har arbejdet som evalueringsmedarbejder i Inerisaavik siden 2002.

Kattie Egede Motzfeldt, der er læreruddannet og har pædagogisk diplomuddannelse i ledelse. Hun har mange års erfaring i skoleledelse og blev ansat i Inerisaavik i 2007.

Selve konferencen foregik ved fælles oplæg for alle deltagerne, hvorefter deltagerne fortsatte drøftelserne i på forhånd bestemte grupper. På den måde var alle med til at løfte opgaverne og sætte dagsorden.

Festmiddagen indledtes med, at Ida Heinrich sang tre sange. Til afslutningsballet spillede "Qarsoq".

Konferencens anbefalinger er nu udgives i en avisform og omdelt til samtlige deltagere og til vores medlemmer.

Bestyrelsen har sammenfattet anbefalingerne til emnerne ledelse og Evaluering, målsætning og undervisning således:

Ledelse:

- En ledelse, der har tid til skolens ansatte.
- En leder, der har tid til at snakke med de ansatte; krav om MUS samtaler.
- En ledelse, der har tid til fornyelse sammen med forældre samt politikere
- En ledelse, der har visioner; der er mange steder, der påpeger, at lederen skal have tid det ene og det andet. En leder, der har de ansattes støtte, en leder, der kan uddelegere opgaver som spænder fra de daglige sociale problemer til nye pædagogiske tanker.
- En ledelse, som tager de fysiske samt de psykiske arbejdsmiljø op sammen med de ansatte. Der nævnes mange forhold som: trivselspolitik samt netværksgrupper.
- En ledelse, der har klare arbejdsopgaver; men som samtidig skal kunne rumme meget andet, og som derfor er nød til at have medledere.

- En ledelse, som sørger for at skolen opnår gode resultater; som vægter skolereformen, og giver lærerne redskaber for at implementere.
- Ikke mindst faglig dygtig ledelse samt ansatte. Ledelse, der understøtter medarbejderne og lytter til de forskellige teams på skolen.
- En ledelse, der kan give medarbejderne supervision / cirkelsamtaler.
- En arbejdsplads med avancemuligheder.

Evaluering, målsætning og undervisning:

- Alle skal være bedre til at tydeliggøre mål, både for elever, lærere, forældre og omverden, det er en forudsætning for respekt og forståelse
- Der skal være en sammenhæng mellem mål, metode og evaluering.
- Alle skal turde evaluere både sig selv og andre
- Der skal være åbenhed og medinddragelse i forhold til målsætning og evaluering
- Klare målsætninger gør planlægningen lettere
- Evalueringer skal belyse styrkesider og bruges positivt og konstruktivt
- Der bør være en vekselvirkning mellem skriftlige og mundtlige målsætninger og evalueringer.
- Interne evalueringer er vigtige, men det er også vigtigt med evalueringer, vi kan sammenligne med andre lande.
- Angusakkasystemet og andre evalueringsmetoder skal optimeres løbende.

Samlet set var der stor tilfredshed med indholdet og afviklingen af "Naleqqiiffik" blandt deltagerne. Der blev udtrykt ønske fra deltagerne om, at vi også i fremtiden arrangerer lignende konferencer, da der er stort behov for fælles drøftelser blandt alle folkeskolens interessenter på tværs af alle faglige - og interessegrænser til gavn for folkeskolens bedste, så dialog og forståelse skabes.

FAGLIGE FORHOLD

Se beskrivelsen omkring Naleqqiiffik i forrige afsnit. Naleqqiiffik kom med følgende indstillinger omkring det psykiske arbejdsmiljø og det omsorgsfulde samfund:

Psykisk arbejdsmiljø:

- Diskutere, afdække, afklare og formulere klare værdier og mål
- Forudsigelige arbejdsforhold. Der laves klare beskrivelser af alle funktioners arbejds- og ansvarsområder på de enkelte skoler.
- Der laves klare retningslinier, således at medarbejderne og ledelse ved, hvordan der skal handles i konkrete situationer.
- Etablere redskaber til konflikthåndtering
- Formulere personalepolitikker og at disse følges
- Ledelse, der tager hånd om medarbejderne bl.a. gennem involvering og inspiration
- Muligheder for supervision og danne netværk for hver medarbejder
- Skabe gode samarbejdsbetingelser
- Gode udviklingsmuligheder for alle ansatte
- Lave APV

Henvendelserne til kontoret viser gang på gang, at det psykiske arbejdsmiljø spiller en kæmpe rolle for alle ansatte i folkeskolen. Vi skal derfor opfordre til, at overnævnte anbefalinger følges op i de rette instanser, således at vi kan komme til at skabe de bedst mulige rammer for brugerne i folkeskolen.

Anbefalingerne vedrørende ”Det omsorgsfulde samfund”:

- Familievejledere for alle familier i barnets første 5 år.
- Forældreskole, hvor kommende forældre lærer noget om, hvad det kræver at være forældre og hvad barnets behov er – og noget om, hvordan man kan leve på en god måde.
- En klar børne- og ungepolitik – Sikre børns rettigheder – inddrage familien (bedsteforældrene) i børneopdragelsen – sikre børnenes ret til kvalitet i institutioner m.m.
- Gennem SSSPK at sikre en koordineret forebyggende indsats overfor omsorgssvigt og misbrug af børn – herunder miljøarbejdervirksomhed.
- Gennem SSSPK at sikre professionel behandling af børn, der er omsorgssvigtet eller misbrugt.
- Gennem aviser, radio og TV at lave landsdækkende kampagner for ”Den gode familie” – ”De harmoniske børn i den gode familie”. Starte en debat om, hvad god opdragelse er.
- Intensivering af oplysningsaktivitet lokalt – i skoler, daginstitutioner på arbejdspladser.
- Efter- og videreuddannelse af personale, der har med børn og unge at gøre.
- Sikre at alle børnefamilier har mulighed for at leve med en rimelig økonomi.

Den decentrale pulje

Den decentrale pulje er et nyt begreb på vores overenskomstområde, det blev til i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2006.

I puljen opererer vi med to tillæg, idet vi har skal-tillæg, som gives til dem, der har gennemført en efter- eller videreuddannelse. Skal-tillæggene skal gives. *Arbejdsgiverne kan ikke undslå sig med at give tillæggene med en undskyldning om, at puljen er brugt op. Tillægget skal under alle omstændigheder gives.* Det andet tillæg er et kan-tillæg, og kan gives som et rekrutterings- eller fastholdestillæg.

Den decentrale pulje har skabt nogle problemer visse steder. Den decentrale pulje har også resulteret i, at vi har måttet gå til to mæglingsmøder omkring fortolkningen af aftalen. Den første mægling var et tvivlsspørgsmål fra Nuuk, som mente, at psykologer ikke vil kunne have et kvalifikationstillæg, da kvalifikationen er indeholdt i deres uddannelse. Mødet slog fast, at er man omfattet af vores overenskomster eller aftaler, så skal tillæggene gives som kvalifikationstillæg. Det andet mæglingsmøde skyldes ligeledes Nuuk, som mente, at de havde opbrugt deres midler, og derfor ikke mente, at de vil kunne udbetale skal-tillæg, når puljen er brugt op. Mæglingsmødet slog fast, at skal-tillæg skal gives under alle omstændigheder, og at arbejdsgiver ikke vil kunne nægte at udbetale et skal-tillæg med en undskyldning om, at puljen er brugt. Puljen er aldrig brugt op, selvom man overskrider de tildelte midler.

I aftalen står, at brugte midler opgøres hvert år pr. 31. december. Hidtil er der kun tre kommuner, der har ind rapporteret deres forbrug af puljemidlerne. Det synes vi er meget problematisk, og det skal rettes op straks.

Samarbejdsudvalg

Samarbejdsudvalget er et vigtigt organ for at få skolens hverdag til at fungere bedst muligt. Desværre nedprioriteres samarbejdsudvalget på mange skoler med det til følge, at klimaet på skolen mange gange nærmer sig frysepunktet. Alt for mange ledere betragter stadig samarbejdsudvalget som en pestilens og ikke som et forum, hvor ledelse og medarbejdere kommer i forståelse med hinanden om udviklingen af skolen. IMAK skal i den forbindelse nok en gang præcisere og understrege, at samarbejdsudvalget også er et godt ledelsesredskab for dem, der forstår at bruge det. Samarbejdsudvalget er det forum, hvor ledelse og medarbejdere har dialog, drøfter fælles problemer, giver mulighed for udvikling for ledelse og medarbejdere både på det personlige og faglige plan mv.

Ferierejsefondene

Lærernes Ferierejsefond havde et mindre underskud ved sidste regnskabsår, idet underskuddet var på kr. 109.000,00, som for største dels vedkommende skyldtes, at fonden har måttet tilbagebetale et større sum, som man fejlagtigt havde modtaget gennem flere år. Derudover har der været fald i indbetalingerne til ferierejsefonden siden regnskabsåret 2004/2005, som udspringer af, at flere kommuner hyppigere bruger særlige åremålsvilkår som ansættelsesform. Der er således sket et fald i indbetalingerne fra nævnte regnskabsår frem til 2006/2007 på kr. 145.000,00 og et fald på kr.28.000,00 i forhold til regnskabsåret 2005/2006. Feriefonden gav tilskud til 118 familier som omfattede i alt 334 personer.

Timelærernes Ferierejsefond brugte kr. 313.162,00, som tilskud for rejser for 19 familier. Sidste års regnskab for Timelærernes Ferierejsefond viser et overskud på kr. 128.203,00, som skyldtes, at der var ekstraordinære indbetalinger til fonden, som følge af resultatet af forhandlingerne fra 2006. Det skal bemærkes, at antallet af timelærere er faldende, hvorfor der må forventes et fald i indbetalingerne i de kommende år.

Pensionsforhold

Bestyrelsen har de seneste flere år søgt at få et samarbejde med PFA Soraarnej, hvor vi efter PFA's eget forslag skulle have indgået en aftale mod, at vi fik en bestyrelsespost i PFA Soraarnej. Dette tilbud trak PFA Soraarnej i sidste øjeblik i forrige år, hvor vi skulle have haft møde med direktør Lis Hasling. Dette møde blev først afholdt i oktober måned, hvor Lis Hasling oplyste, at PFA Danmark var usikre på, om hvorvidt de vil fortsætte deres samarbejde med PFA Soraarnej, når deres samarbejdsaftale udløber med udgangen af december måned 2008.

I dag kører PFA Soraarnej usikkert, idet rentegarantien er begyndt at æde selskabets kapital.

Hvis vi skulle have indgået en aftale om afgiftsfri overførsel af pensionsmidlerne skulle dette være sket inden udgangen af 2008, idet aftalen mellem den danske stat og det grønlandske Landsstyre har fastsat, at dette kunne ske inden udgangen af ovennævnte periode. Organisationerne bad derfor Landsstyret om et møde for at få fristen forlænget. Dette kunne imidlertid ikke ske, idet Landsstyret kun vil have, at mødet skete mellem embedsmændene og organisationerne. Dette udspil fra Landsstyret er ikke et enkeltstående tilfælde, idet det er organisationernes indtryk, at Landsstyret hidtil ikke har ønsket at møde organisationerne direkte.

På mødet med embedsmændene opfordrede organisationerne Landsstyret til, at Landsstyret genforhandlede fristen for afgiftsfri overførsel af pensionsmidlerne, hvis den enkelte pensionsop-

sparer ønsker at flytte sine midler den ene eller den anden vej. Landsstyret har rettet en sådan henvendelse til den danske regering.

ORGANISATORISKE FORHOLD

Foreningen og Lærernes Organisation i Grønland

Foreningen er fortsat en organisation for lærerne i Grønland. På baggrund af Repræsentantskabets anbefaling sidste år, har vi holdt en række møder andre faglige organisationer for at sondere holdningen til en egentlig centralorganisation for alle lærergrupper i Grønland. Vi har holdt to møder med Dansk Magisterforening, hvor det kom frem, at Dansk Magisterforening (DA) ingen interesse har for at danne en fælles organisation med os, idet Dansk Magisterforening historisk har lang tilknytningsforhold til AC Danmark. Vi har ligeledes holdt møde med Gymnasielærerforeningens (GL) formand i Danmark, som også gav et negativt resultat.

Vi er nu i gang med at se på organisationsstrukturen på det grønlandske arbejdsmarked, hvor også bl. a. AK er med. Vi håber og tror på, at dette arbejde vil danne grundlaget for dannelsen af en egentlig centralorganisation for alle lærergrupperne i Grønland. Vi mener, at det er uheldigt, at Grønlands Hjemmestyre forhandler med danske organisationer, som DA og GL, når man har tvunget blandt andet os og andre til at lave hjemmehørende organisationer. I sin tid, var det også Hjemmestyrets udmelding, at man udelukkende ville forhandle med hjemmehørende organisationer. For os at se vil dette også være det rigtigste at gøre, idet vi skal bevare forhandlingsekspertisen for organisationerne i Grønland.

Vi kan også oplyse, at Centerlederne fra Piareersarfiit nu har søgt om optagelse hos os og bedt IMAK overtage forhandlingsretten for dem.

Medlemmer

Foreningens medlemstal har været ligget meget stabil på lige under 1200 medlemmer de forrige år, sidste år nåede vi op på 1200 medlemmer, og dags dato er vi 1237 medlemmer.

Medlemsmøder

Ittoqortoormiit.

I det sene forår var Mikkel Lybæch et par dage i Ittoqortoormiit for at afholde medlemsmøde og hjælpe skolen med at forbedre deres SU. Et godt medlemsmøde med mange og aktive deltagere, masser af meningsudvekslinger og spørgelyst.

Derudover blev der afholdt møder med skolens leder, TR, samt det siddende SU. I SU blev der stillet konkrete forslag til strukturering af samarbejdet, og hvad der kunne laves retningslinier for osv. Der var i den efterfølgende periode en løbende korrespondance, hvor der blev givet ideer og konkrete forslag at arbejde videre med.

Tasiilaq.

Mikkel Lybæch har også deltaget i medlemsmøder på skolen i Tasiilaq, samt mere uformelt besøgt en del af bygdeskolerne og deres lærere i Ammassalik Kommune.

Inerisaavik.

I forbindelse med høringen af udkastet til den nye landstingslov om Ilisimatusarfik samt landstingets behandling heraf, blev der afholdt flere medlemsmøder på Inerisaavik. Møderne handlede om de ansattes rettigheder mv. som beskrevet i afsnittet om Inerisaavik.

KIIP.

I forbindelse med omstruktureringen i hjemmestyrets centraladministration blev der holdt et medlemsmøde med de ansatte i KIIP. På mødet orienterede IMAK om de oplysninger, IMAK havde modtaget fra hjemmestyret. Desuden blev konsekvenser af og reaktioner i forbindelse med omstruktureringer drøftet. Herunder reglerne om hvem, der kan tage stilling til om en flytning til anden stilling er i orden, idet det ikke er den enkelte medarbejder men den forhandlingsberettigede organisation, der har denne rettighed.

Qasigiannguit.

I slutningen af januar måtte Sivso vende tilbage til Ilulissat umiddelbart efter landing i Qasigiannguit på grund af dødsfald i familien. Det var ellers meningen, at Sivso skulle have gennemgået medlemmernes aktivitetsplaner, mødeplaner samt lønsedler, for at se om aftalerne overholdes. Besøget i Qasigiannguit sker derfor først senere hen på året.

Sivso gennemførte et medlemsmøde i Ilulissat, hvor anbefalingerne fra Naleqqiiffik blev gennemgået, hvor også medlemmerne havde mulighed for at komme med spørgsmål og forslag om andre emner.

Qeqertarsuaq.

I begyndelsen af 2008 lykkedes det endelig for Lisbeth Frederiksen fra sekretariatet, at komme til Qeqertarsuaq. Et besøg som har været på planen siden repræsentantskabsmødet i 2007.

Hovedformålet med besøget var at gennemgå alle medlemmernes aktivitetsplaner, mødeplaner samt lønsedler i henhold til repræsentantskabets beslutning.

Arbejdet med at gennemgå disse ting bliver afsluttet i løbet af marts, hvorefter såvel kommunen som hver enkelt lærer vil modtage oplysninger om resultatet af undersøgelserne.

I forbindelse med besøget blev der afholdt et medlemsmøde om anbefalingerne fra Naleqqiiffik, og hvordan man det enkelte sted kan følge op på disse anbefalinger til gavn for hele arbejdspladsen.

Fremmødet til dette møde var imponerende flot og alle deltog med stor arrangement i diskussionerne.

Derudover havde alle medlemmer et tilbud om en samtale, hvilket næsten alle tog i mod.

Qaqortoq og Nanortalik.

Paul holdt medlemsmøder i Qaqortoq i december måned bl.a. omkring aktivitetsplaner og lønberegning. I Nanortalik har der været holdt flere møder omkring lærernes opgørelse af timer samt omkring arbejdet med aktivitetsplaner.

Bestyrelsen

Bestyrelsen har i løbet i perioden holdt 11 bestyrelsesmøder, hvor 6 har været telefonmøder og 5 møder, hvor bestyrelsen har været samlet til et møde. For at spare på omkostningerne til et bestyrelsesmøde i form af rejseomkostninger, hotelophold og frikøb holdt bestyrelsen et sommermøde på Samsø i juli måned. Et forsøg på at spare et af de fysiske møder, vi plejer at holde i løbet af efteråret. Men erfaringen viser nu, at selvom mødet var godt, skal disse efterårsmøder ikke spares, da Landstinget netop holder møde i løbet af efteråret, og vi har så på efterårsmødet mulighed

for at drøfte - både internt og med politikerne - punkter, som Landstinget har optaget på sin dagsorden.

Det ene af møderne blev desuden holdt i København i januar, hvor bestyrelsen samtidig var på kursus i "Møder der inspirerer og skaber resultater", hvor kurset blev arrangeret i samarbejde med FTF.

Mange af punkterne, der igen og igen er på bestyrelsens dagsorden, er problemstillinger i overholdelsen af aftalerne på kysten. Derudover fylder psykisk arbejdsmiljø samt seksuel misbrug og omsorgssvigt meget under møderne. Bestyrelsen skal derfor opfordre til, at man lokalt gør godt brug af avisen med ideerne fra "Naleqqiiffik".

TR-kurser og forhandlerkursus

I forlængelse af Naleqqiiffik afholdt IMAK og hjemmestyrets forhandlingsleder kurser for vores tillidsrepræsentanter.

Kursus i forhandlingsteknik

Umiddelbart efter Naleqqiiffik, den 14., 15. og 16. april blev der, som aftalt med overenskomstafdelingen, for fællestillidsrepræsentanter afholdt "Kursus i forhandlingsteknik". Det var en del af aftalen om "Den decentral pulje".

Kurset blev forestået af Gitte Arvegaard og Gitte Snerle. Det var et spændende og udbytterigt kursus med både teori og med praktiske øvelser. Hvis man skulle sætte en finger på indholdet, så må det være kursusholdernes umiskendelige holdning til, at "Lokal løndannelse" er en gave, som vi skal have endnu mere af i fremtiden. Det blev i den forbindelse nævnt, at det så var deres holdning, men ikke IMAK's.

Det er IMAKs fornemmelse, at alle fik udbytte af kurset, og at alle så frem til at skulle hjem og tilforhandle vore medlemmer deres andel i denne pulje.

Medlemmerne af bestyrelsen og sekretariatet afholdt samtidig kurser for to grupper af tillidsrepræsentanter, hvor fokus lå på emnerne samarbejdsudvalg og lønkontrol. Der blev arbejdet intenst og med stort engagement fra de deltagende TR'er. Udveksling af erfaringer vedr. SU mellem deltagerne, både vedr. struktur og ideer omkring udformningen af retningslinier mv.

Aftalesystemet blev gennemgået, og derefter blev lønsystemets opbygning forevist. De deltagende TR'er fik derefter mulighed for at lave lønkontrol på nogle af deres egne kolleger. Til trods for den sparsomme tid, og måske også et ønske om at nå mere end, hvad der var realistisk, så fik alle alligevel gode redskaber med hjem. Således at de TR'er, som deltog i kurset, blev bedre klædt på til at hjælpe deres kolleger på de enkelte skoler.

Bestyrelsen har evalueret forløbene og stykket nye kursusforløb sammen til de kommende TR-kurser, som vi forventer os meget af.

Skolelederkursus med Lederforeningen

Som vi tidligere har meddelt, har vi haft et ønske om, at vi også gennemfører kortere kurser for lederne, hvor vi vil være med til at redskaber på nogle områder. Det var så det forsøg, vi havde sidste år. Vi var spændte på at se, hvordan tilmeldingen vil være til kurset. Der var fuld booket til kurset, hvor vi måtte afvise nogle. Kurset blev arrangeret i samarbejde med Lederforeningen i Danmarks Lærerforening.

Kurset havde overskriften "**Det gode lederskab**"

Oplæg til kursus for skoleledere 15.-17. april 2007 i Nuuk, Grønland

Kurset havde til formål at give deltagerne redskaber til

- at reflektere over, hvad god og professionel ledelse betyder i skolen
- at identificere og afklare de ledelsesmæssige opgaver
- at forestå skolens faglige udvikling
- at sikre kvaliteten i skolens opgaveløsning
- at kvalificere personaleledelse og personaleudvikling
- at overveje og udvikle det personlige lederskab
- at udvikle skolens psykiske arbejdsmiljø – og lederens eget

Kursusinstruktører var:

Sekretariatsleder og lederkonsulent Poul Krogstrup

1972-81: Lærer, Jellebakkeskolen, Århus kommune

1981-89: Lærer og konsulent, Statens Pædagogiske Forsøgscenter, Rødovre

1989-95: Skoleinspektør, Islev skole, Rødovre kommune

1995-97: Skoleleder-konsulent, Kommunernes Landsforening

1997-02: Skolechef, Hvidovre kommune

2002- : Sekretariatsleder og lederkonsulent, Lederforeningen, Danmarks Lærerforening

I hele perioden: Kursus- og foredragsvirksomhed vedr. praktisk skoleledelse

Instruktør på introduktionskursus for nye skoleledere

Lederkonsulent Søren Teglskov

1981-92: Lærer, Lystrup Skole, Århus Kommune

1992-95: Lærer, Holmeagerskolen, Greve Kommune

1995-00: Viceinspektør, Krogårdskolen, Greve Kommune

2000-03: Skoleleder, Buddinge Skole, Gladsaxe Kommune

2003- : Lederkonsulent, Lederforeningen, Danmarks Lærerforening

Instruktør på introduktionskursus for nye skoleledere

Det var første gang IMAK afholdt et decideret lederkursus. Samlet set var der meget stor tilfredshed med forløbet, selvom deltagerens kompetencer og erfaringer var vidt forskellige.

Deltagergebyret var sat til kr. 3.000 til dækning af omkostningerne i forbindelse med afholdelsen.

Princip og indsatsprogram

Princip – og indsatsprogram lægger op til en fortsættelse af arbejdet med de indsatsområder, som vi allerede arbejder med. Derudover lægges der op til, at vi skal styrke indsatsen omkring de anbefalinger, der kom fra Naleqqiiffik vedrørende “God skoleledelse”, “udvikling af “Evaluering, undervisning og læring”, “Arbejdsmiljø” og initiativer i retning af at gøre vort samfund til “Det omsorgsfulde samfund”.

Økonomi

Ved repræsentantskabet i 2007 fremsatte vi revideret budget for 2007 med et underskud på over kr. 400.000,00. Resultatet var ikke så negativ som vi ellers var bange for i foråret 2007. Det skyldes for en stor dels vedkommende, at vi stadig ikke har fået ansat en juridisk medarbejder i foreningen samt andre forhold, der havde en positiv indflydelse på regnskabet.

Årets resultat for 2007 var positiv med et overskud på kr. 204.000,00. Resultatet betegnes som tilfredsstillende, set i lyset af store udgiftskrævende aktiviteter i 2007.

Sekretariatet

Sekretariatet har de seneste flere år søgt efter en juridisk medarbejder. Desværre er det meget svært i dagens Grønland at finde juridiske medarbejdere. Alle steder søger man efter juristerne, men har desværre svært ved at få besat stillingerne.

Sekretariatet har derfor fortsat en bemanning på 3, en studentermedhjælp samt en ekstern regnskabsmedarbejder, der tager sig af foreningens forskellige fonde.

Danmarks Lærerforening og kongres.

Det absolut vigtigste punkt på kongressen var opstilling af overenskomstkrav. Forud var gået en medlemsdebat, hvor kredsstyrelserne i Danmark deltog i medlemsmøder på skolerne om kravene.

Hovedstyrelsen havde lagt op til, at der skulle formuleres overenskomstkrav i forhold til, hvilke udfordringer folkeskolen står overfor. Det gav fire centrale udfordringer: Sikring af den kvalificerede arbejdskraft. Styrkelse af fagligheden. Styrkelse af den pædagogiske ledelse og indgåelse af en ny arbejdstidsaftale.

Kongressen valgte desuden formand og næstformand. Som alle er bekendt med blev Anders Bondo Christensen genvalgt som formand og Stig Andersen genvalgt som næstformand.

I december var der valg af en ny hovedstyrelse i Danmarks Lærerforening, og vi kunne med glæde konstatere, at medlemmerne massivt bakkede op om bestyrelsens anbefaling om at stemme på Lotte Lange, så hun blev genvalgt for den kommende periode! Lotte er desuden også genvalgt som formand for fagligt udvalg.

Vores samarbejde med Danmarks Lærerforening er godt og stabilt.

Nordiske Lærerorganisationers Samråd

Vi har i 2007 deltaget i alt i 3 NLS møder og 1 Forbundsseminar.

Sivso Dorph er medlem af NLS styrelse og Johan Reimer er med til Grundskolesektor møderne, Derudover deltog Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen i NLS Forbundsseminar med hovedtemaet Lærefagets professionalisering, hvor emnet selvvurdering konkret var udgangspunktet.

Medlemmerne er forskellige lærerorganisationer, samt organisationerne for ansatte i de forskellige institutioner som børnehaver, folkeskolen, ungdoms- samt voksenuddannelserne. Der samles til samråd i de forskellige sektorer, f.eks. folkeskolelærernes organisationer. Hver andet år holdes der samlet seminar for alle medlemsorganisationer. Der afholdes desuden hvert andet år et sommerseminar.

Sektormøder for grundskoleområdet holdes 2 gange årligt, hvor man diskuterer forskellige problemstillinger og indstiller forskellige tiltag til Nordisk Ministerråd. Ligeledes mødes NLS's styregruppe for at samordne de forskellige tiltag, samt arbejde med de indstillinger, man er blevet enige om. Styregruppen skulle have holdt sit møde i Ilulissat i dette forår, men desværre blev mødet flyttet til Danmark af forskellige årsager bl.a. forhandlingerne.

På grundskolesektormøderne har man de sidste år diskuteret forholdene omkring undervisning af indvandrerbørn i de forskellige lande, hvor vi her fra landet har pointeret vigtigheden af modersmålsundervisningen. Vi er i en anderledes situation med hensyn til modersmålsundervisningen i forhold til de andre nordiske lande. Selvom grønlandsk har været det vigtigste undervisningssprog i mange år, så er det danske sprog stadigvæk meget vigtig at lære, hvis man skal videre i uddannelsessystemet.

Siden begyndelsen af dette skoleår har man diskuteret lærerprofessionsidealer samt den meget skæve fordeling af kønnene blandt de ansatte i folkeskolen.. Det er i det seneste årtier oftest kvinderne, der vælger lærerprofessionen. Vi må derfor regne med en meget skæv fordeling blandt kønnene i folkeskolerne de kommende år. Vi er nødt til at melde ud, at man fra samfundet side bør gøre noget ved problemet; da vi også her i landet, ligesom de andre nordiske lande, har et stort problem med hensyn til forholdet mellem antal ansatte kvinder og mænd i folkeskolen. Det er vigtigt, at vi ikke bare lader tingene gå deres skæve gang i arbejdet med børn og unge, ikke mindst når vi skal tænke på et godt arbejdsmiljø i den grønlandske folkeskole.

Styrelsesmøderne har også beskæftiget sig med spørgsmål som undervisning af indvandrerbørn og deres tilgang til og muligheder i det videre uddannelsessystem, som findes i de respektive nordiske lande. Derudover har styrelsen diskuteret selvsvurdering som et projekt, som skulle have været gennemført i dette skoleår. Projektet har vist sig at være mere bekostelig end først beregnet, grundet mange skoler skulle have været involveret i de forskellige nordiske lande. Projektet er ikke lagt på hylden, men er nu sendt videre til grundskolesektormødet til diskussion og videre bearbejdning.

I oktober 2007 holdt NLS et Forbundsseminar i Bergen i Norge med hovedtemaet: Lærerfagets professionalisering. Vi sendte fra IMAK to deltagere, nemlig Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen. Konferencen gennemførtes i løbet af tre dage. Konferencen havde en række oplægsholdere som bl.a. var Sølvi Lillefjor, professor ved Universitet i Bergen, for Institut for uddannelse og sundhed. Hendes emne var : ”Samfundets opdragelse, værdigrundlaget og professionsetikken”. Hafdis Ingvarsdottir, professor ved Universitetet på Island, Department of Education. Hendes emne var: ”Professionens status og autonomi.” En tredje oplægsholder var Armi Mikkola, undervisningsråd ved Uddannelsesdepartementet i Finland, oplægget handlede om emnet: Læreruddannelsesreformer og forskning, som styrker fagets identitet: Profession og læreruddannelse”. Som fjerde oplægsholder var Anders Bondo Christensen, formand for DLF, og næstformand i NLS. Anders talte om: Professionens værdigrundlag i den politiske sfære med eksempler på, hvordan professionen kan møde det politiske demokrati ud fra et dansk perspektiv.

Selve konferencen vekslede mellem oplæg, gruppearbejder og plenum, hvor der var dialog og refleksion over dagens emner.

Seminaret anbefalede følgende:

Lærerorganisationerne kan bidrage til at fremme selvsvurderingen gennem,

- at skabe diskussion og dialog
- at stimulere lokalt arbejde på forskelligt niveau
- at påvirke læreruddannelsen / kompetenceudviklingen
- at være opmærksomme på skoleledernes ansvar
- at forbedre vilkår og forudsætninger for lærerfagets udførelse

Derudover fandt konferencen det vigtigt,

- at betone vægten af at lærerne, hvis lærerne ikke selv tager ansvaret for selvsvurdering – kommer andre aktører ind og bestemmer om hvad der skal vurderes og hvordan det skal ske
- at ydre og indre vurdering, samspillet mellem hinanden – så kan en dynamisk udvikling opstå
- at definere, hvad vi mener med: ”den professionelle frihed”
- at vi som organisationer viser tiltro til lærernes formåen
- at selvsvurdering ikke opfattes som om, at organisationerne lægger ekstra opgaver hos medlemmerne

- at påvirke politikerne direkte

Arbejdet omkring projektet fortsættes i dette år. Temaet for NLS i 2008 er: Professionen og lærerfagets vilkår. Vi ser frem til det fortsatte arbejde i 2008.

Arbejds miljø / Arbejds miljørådet

Arbejds miljørådet (AMR) har i 2007 holdt 3 møder, hvor nye bekendtgørelser og vejledningsmateriale har stået højest på dagsordenen.

Derudover har Arbejds miljørådet brugt rigtig mange ressourcer på at få færdiggjort dels oplysningsmateriale dels undervisningsmateriale. Desværre overholdt det valgte firma ikke den indgåede kontrakt. Gang på gang måtte ansatte i Arbejdstilsynet eller medlemmer i Arbejds miljørådet træde til for at sikre kvaliteten.

Fra 1. januar 2008 er det blevet et lovkrav, at alle arbejdspladser med mere end 10 ansatte skal lave en arbejdspladsvurdering (APV) Fra 1. jan 2009 skal alle arbejdspladser uanset antal ansatte lave en sådan.

Enkelte skoler er gået i gang med at lave en APV, men alt for mange er endnu ikke kommet i gang. Især på de skoler, hvor der er problemer med det psykiske arbejdsmiljø anbefaler IMAK kraftigt, at man får professionel hjælp udefra første gang, der skal laves en APV. Midlerne til dette tjenes hurtigt ind gennem bedre fastholdelse af personalet samt mindre sygefravær. – Hvis man vel at mærke gør noget ved de problemer, som APV påpeger

Det er arbejdsgiverens ansvar, at arbejdet laves og følges op. Men husk alle aktører skal inddrages, ellers bliver det bare et stykke papir i en skuffe, fordi man skal lave det, og det giver ingen resultater.

På www.at.gl kan der findes tjeklister mv. så den enkelte arbejdsplads kan se om den APV, der bliver lavet overholder loven. Der er således ingen lovkrav til form og metode, men alene et krav til, hvad den skal indeholde.

Kompetenceudviklingsrådet

Bekendtgørelsen for Kompetenceudviklingsrådet blev godkendt i februar sidste år. Bekendtgørelsen var rådets grundlag for dets arbejde. I løbet af 2007 holdt kompetenceudviklingsrådet i alt 4 møder.

Hjemmestyrets administration har nu meddelt medlemmerne i Kompetenceudviklingsrådet, at rådet er nedlagt i forbindelse med omstruktureringen i Hjemmestyrets administration. Rådets medlemmer blev spurgt om indstillingen i forbindelse med Kompetenceudviklingsrådets møde i november måned 2007. Et flertal af rådets medlemmer kunne tilslutte sig administrationens indstilling, idet rådet bliver sammenlagt med Erhvervsudviklingsrådet. IMAK har haft bekendtgørelsesudkastet til høring. Det nye forslag til Erhvervs- og Kompetenceudviklingsråd betyder, at lønmodtagerorganisationerne nu igen bliver nedprioriteret, idet SIK igen bliver den eneste lønmodtagerorganisation, der kommer til at repræsentere lønmodtagerne jævnt før udkastet. Vi finder tiltaget meget beklageligt, idet vi betragter handlingen, som et udtryk for, at hjemmestyret kun respekterer én lønmodtagerorganisation i landet.

I løbet af den korte periode, som kompetenceudviklingsrådet har eksisteret, er rådet kommet med en række indstillinger til landsstyret. Indstillingerne har bl.a. været:

- at der bør sikres initiativer, som kan afhjælpe lærermanglen i folkeskolen. Folkeskolen er den afgørende forudsætning for, at sikre de nødvendige kvalifikationer for de uddannelsessøgende og lærlinge, der skal ind på de erhvervmæssige grunduddannelser og senere ud i erhvervslivet. Folkeskolen er ikke Kompetenceudviklingsrådets direkte område, men Kompetenceudviklingsrådet tillader sig at indstille til Landsstyret, at arbejdet med folkeskolen generelt bør opprioriteres, da folkeskolen er udgangspunktet for den kommende arbejdsstyrke.
- at Landsstyret fremover bør lægge megen vægt på og stille krav om, at de virksomheder som i fremtiden skal stå for mange af de store bygge- og anlægsopgaver skal oprette lærlingepladser. Det anbefales, at udbudsmateriale med videre specificerer dette, således at vi sikrer os, at alle tager et ansvar for, at der uddannes arbejdskraft i landet.
- Det siddende Kompetenceudviklingsråd indstiller, at loven bør indeholde en præcisering af anvendelsen af midlerne i § 2. Præciseringen bør sikre en prioritering af erhvervsuddannelsernes kursusudbud. Dette ønskes, da det siddende Kompetenceudviklingsråd mener, at det er afgørende, at erhvervsuddannelserne sikres aktiviteter og kontinuitet på området i de kommende år.
- Et flertal af rådets medlemmer indstiller, at den nuværende tætte kontakt og kobling mellem arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelserne bibeholdes i Hjemmestyrets fremtidige struktur, der opstår i forbindelse med organisationsforenklingen, der træder i kraft d. 1. januar 2008.

Baggrunden for indstillingen skal findes i de positive resultater sammenlægningen mellem Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser i SIIP har medført i bestræbelserne på at forbedre dialogen mellem arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolerne. Denne forbindelse har formået, i højere grad, at tilrette erhvervsuddannelsernes indhold og optag til behovet fra erhvervslivet for velkvalificerede arbejdskraft.

Endvidere indstiller et flertal i rådet at:

- Kompetenceudviklingsrådet og Erhvervsudviklingsrådet, i forbindelse med organisationsforenklingen, fusionerer til et enkelt råd.
- Baggrunden for indstillingen skal findes i, at det i høj grad er de samme personer der befinder sig i de to råd. Yderligere er erfaringerne, at arbejdsområdet mellem rådene ofte er sammenfaldene. At dette kun er en flertals indstilling begrundes i, at der endnu ikke findes konkret materiale om et sammenlagt råds kompetence område.

Det er nogle af rådets medlemmers opfattelse, at ikke alle indstillinger bliver fulgt op som indstillinger til landsstyret.

Derudover kom rådets også med indstillinger om en række tiltag til landsstyret omkring 2008 årgangen fra folkeskolen, som supplement til de indstillinger, der allerede var lavet.

Under rådets arbejde har det vist sig, at vi mangler helt basale statistiske oplysninger fra Grønlands Statistik, bl. a. omkring befolkningens uddannelsesmæssige baggrund. Flere statistiske oplysninger er nødvendige for, at arbejdet udføres mere målrettet.

Vi finder det beklageligt, at rådet ikke fik tid til at vise sin eksistensberettigelse.

ICC

Ved et ekstraordinært møde for de stemmeberettigede under ICC i Nuuk den 22. november 2007 blev følgende behandlet.

- I forbindelse med landstingets godkendelse af finanslovsforslaget den 14. november blev tilskudsproceduren ændret, således at ICC blev placeret under Direktoratet for udenrigsanliggender og ikke som tidligere under Landstingets formandskab. Denne beslutning protesterede de delegerede meget kraftigt imod, da beslutningen er blevet truffet uden hverken orientering eller høring hos ICC. De delegerede understregede i den forbindelse, at ICC er en paraplyorganisation for oprindelige folk i fire forskellige suveræne stater. Det blev understreget, at ICCs tilknytning til Landstingets formandskab i sig selv er en beskyttelsesforanstaltning til at kunne arbejde frit uden hensyn til kommercielle eller politiske interesser.
- På længere sigt vil ICC informere de delegerede til forårsmødet om, at fornyelsestiltag med hensyn til organiseringen af ICC har højeste prioritet
- Nye tiltag i forbindelse med etableringen af et institut for oprindelige folks rettigheder.
- Indledende forberedelsesmøder til ICC- kongres i 2010
- Det overordentlige vigtige i, at ICC sendte delegerede til klimamødet i Bali i 2007. Man havde ansøgt om finansieringen fra den danske stat, men havde ikke fået svar på mødetidspunktet
- I samråd med de studerende i Danmark vil man arbejde på at forbedre det nedsættende og foragtede syn på grønlændere bosat i Danmark.
- Ved sammenlignelige undersøgelser blandt inuitter i Alaska, Canada, Rusland og Grønland har man konstateret, at man ved siden af normalt udkomme lægger meget vægt på at blive forsynet med fangst dyr og fisk regelmæssigt.
- ICC har lavet tilføjelser til de retningslinier, som regeringen i Alaska har vedtaget omkring sprogpolitik
- Videnskabsfolk fra de arktiske lande har pointeret, at der ved siden af forskning i dyrene og naturen, bør ske en udvidelse af samfundsforskningen i arktisk.

PIP og andre faglige organisationer

Samarbejdet med de andre faglige organisationer har været præget af, at overenskomstfor - handlingerne foregik i 2006 samt ASG siden december 2006 ikke har haft nogen formand. ASG's

manglende formand er desværre en knast for samarbejdet i samrådsmøderne. Først i oktober 2007 havde vi den første samling i samrådet, derefter var der et par møder til i 2007.

Et af de store emner i 2007 har været omstruktureringen i hjemmestyret, som udspringer af, at Landsstyreformand Hans Enoksen i juni måned udmeldte, at topcheferne i Grønlands Hjemmestyre skulle være grønlandsk - sprogede. Derefter gik det meget hurtigt i Hjemmestyret med at få udmeldingen ført ud i livet. Landsstyreformanden kaldte det for grønlandisering, og senere fik Hjemmestyrets administration dette ændret til: administrationsforenkling. Processen er stadig i gang.

Et andet stort emne for samrådet har selv sagt været IMAK's udmelding om, at vi ønsker at lave en organisation for alle lærergrupper i det grønlandske samfund. Vi holdt et fælles møde om emnet, hvor vi nedsatte en arbejdsgruppe, som skulle komme med et konkret forslag til, hvorledes vi kan komme til at ændre organiseringen på det grønlandske arbejdsmarked. Dags dato har der endnu ikke holdt møde om forslaget. Vi regner med først at kunne holde et fælles møde om emnet i maj grundet de andre organisationers overenskomstforhandlinger.

KANUKOKA

I løbet af perioden har KANUKOKA skiftet formand. Der er blevet holdt et orienterende møde med den nye formand. Udover, at der er kommet en ny formand til KANUKOKA, er der også kommet en ny seniorkonsulent på folkeskoleområdet.

Vi holder god kontakt til KANUKOKAs folk, der beskæftiger sig med den grønlandske folkeskole. Vi holder også møder, når vi hver især mener, at der er sager, som vi skal have fået løst sammen. Vi betragter vores samarbejde som frugtbart og konstruktivt.

KIIP (KIIN)

Vi samarbejder med KIIP på forskellige planer. Sidste år skulle vi færdiggøre arbejdet omkring, hvordan man kan komme til at løse lærermangelproblematikken. Arbejdsgruppen kom med en række anbefalinger til det politiske system.

Konklusion og anbefalinger

Arbejdsgruppen vurderer, at der er realistiske muligheder for at nedbringe lærermanglen i folkeskolen inden for de næste 4-5 år.

Der sker et fald i elevtallet i perioden, antallet af optagne lærerstuderende både på den centrale og decentrale uddannelse forventes at blive øget efterhånden som de ét-årige adgangskurser bliver tilbudt på alle GU-skolerne, ligesom der er gode forventninger til Ilinniarfissuaq's forsøgsordning med at tilbyde en decentral opgradering af timelærere med undervisningserfaring og erhvervsuddannelse, som vil kunne gøres permanent allerede fra næste år.

Samtidig forventes en øget indsats for at ansætte udenlandske og danske lærere at tilføre landet flere lærere, ligesom et tilbud om pædagogikum for ansatte som "timelærer med uddannelse" vil kunne tilføre folkeskolen flere uddannede lærere.

Arbejdsgruppen anbefaler, at man fra centralt hold forestår en fælles oplysnings- og hvervekampagne med det formål at tiltrække flere uddannede lærere til hele landet – ikke mindst til de yderdistrikter, der har svært ved at afsætte menneskelige og økonomiske resurser til formålet.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der nedsættes en opfølgingsgruppe bestående af repræsentanter for KIIP, KANUKOKA, IMAK, Ilinniarfissuaq og Inerisaavik til at følge udviklingen de næste 2-3 år, og til at sikre at igangsatte initiativer hele tiden følges op samt for at sikre, at der igangsættes nye initiativer til at minimere lærermanglen.

Arbejdsgruppen mener ikke, der på nuværende tidspunkt kan sættes eksakte tal for tilgangen af lærere inden for den nærmeste fremtid. Dels har tidligere forsøg herpå alt for ofte vist sig at være for optimistiske, dels er det svært at spå om de unges uddannelsesvalg og interessen fra udlandet, men med ovennævnte mener arbejdsgruppen, der er realistiske muligheder for en betydelig nedbringelse af lærerbeholdet hen over de næste 4-5 år
Anbefalingerne var:

Tiltag til fastholdelse og rekruttering efter seneste overenskomst

5. Nedsættelse af tiden til generelle opgaver – tilsyn og pauser fra 240 til 214 pr. lærer med virkning fra 1. august 2007 mindsker lærerbeholdet.
6. Indførelse af decentral pulje med mulighed for, at kommunen kan yde fastholdelses- og rekrutteringstillæg. Desuden tillæg for diplom, master og kandidatuddannelser, der kan virke fastholdende, så denne gruppe ikke forsvinder ud af folkeskolen.
7. Fjernelse af loftet over overtid for lærere, der er fyldt 60 år, således at ledelse ud fra konkret vurdering kan give ældre lærere med mere end 180 overtimer og udbetale løn herfor.
8. Aftale om ansættelse af pensionerede tjenestemænd. Denne aftale giver mulighed for efter indhentet dispensation fra KANUKOKA eller Grønlands Hjemmestyre at ansætte pensionerede tjenestemænd med f. eks. specielle liniefag eller erfaring og give dem fuld løn uden fradrag af pension. Dette kan uden tvivl anvendes til at fastholde ældre, aktive lærere på arbejdsmarkedet i flere år.
Som udgangspunkt ydes dog forskelsløse løn.

Fastholdelse af lærerne

Vigtigheden af at fastholde lærerne på samme skole i så lang tid som muligt er blevet påpeget adskillige gange og i forskellige fora. Bl.a. har IMAK peget på vigtigheden af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, ligesom der er peget på vigtigheden af, at skolelederne er gearret til ledelsesopgaven.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der udbydes kurser i personaleledelse for skolelederne.

Inerisaavik har nu i flere år tilbudt diplomuddannelser i skoleledelse, skoleudvikling, coaching mv., men der er også behov for målrettede kurser i praktisk skoleledelse og udvikling af værktøjer, der kan lette skolelederens dagligdag, således at de får mere tid til de pædagogiske og ”mellemmenneskelige” opgaver. I den forbindelse bliver der i et samarbejde mellem KIIP, Inerisaavik og Niuernermik Ilinniarfik udbudt en skolesekretæruddannelse til efteråret.

Arbejdsgruppen anbefaler, at problematikken omkring fastholdelsen af lærere og andet personale tages op under næste forvaltnings- og skoleledermøde og med deltagelse fra alle relevante parter.

”Meeqquerivitsialak”

Derudover er vi med i arbejdsgruppen omkring ”Meeqquerivitsialak”, hvor vi er med i lovgruppen. Der blev i november måned 2007 afholdt en konference omkring projektet. Før selve afholdelsen af konferencen holdt lovgruppen et 3-dages møde, hvor man konkret drøftede forslag til en ny landstingsforordning samt tilhørende bekendtgørelser. Udover det nævnte møde, har lovgruppen

desuden holdt møder i september 2007 samt i februar 2008, hvor vi desværre ikke har kunnet være med på grund af andre møder.

På det administrative plan har vi et godt samarbejde med KIIP.

Landsstyret

I løbet af året har vi lavet en række skriftlige henvendelser til såvel Landsstyre som landsstyremedlemmet for uddannelsesområdet om forskellige politiske forhold, som IMAK mener, bør drøftes og evt. ændres. Desværre får vi sjældent svar på vores henvendelser, og hvis der kommer svar, er det oftest et administrativt svar. Det, synes vi, er et stort politisk problem og det skader den demokratiske proces, da landets regering ikke fører dialog med flere af interesseorganisationerne.

FTF

I forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2006 fik vi skabt gode samarbejdsforhold med FTF. Dette gode samarbejde fortsætter og er under udvikling.

FTF arrangerede i maj måned et møde for forhandlingsberettigede organisationer, der havde forhandlet løn og ansættelsesvilkår for overenskomstperioden frem til 2006. På mødet deltog danske og grønlandske organisationer, IMAK var også med. På mødet blev vi enige om, at grønlandske organisationer skulle indkalde til et fælles møde, når de grønlandske faglige organisationer var blevet enige om et oplæg til mødet.

Det har ellers været planlagt, at mødet skulle have været afholdt i begyndelsen af februar måned, men nu er udsat til senere.

Udover dette, har vi nu også iværksat et samarbejde omkring de kursusudbud, som FTF har, således at vi kan komme til at benytte os af de kursusholdere som FTF benytter.

På de seneste har bestyrelsen benyttet sig af denne mulighed, idet bestyrelsen har gennemført et kursus i "Møder der inspirerer og skaber resultater", desuden gennemfører vi også et kursus for lederne, idet "Leder og coach på én gang" gennemføres 11.-13. marts i Ilulissat. På kurset deltager 19 ledere, hvor der ellers kun er plads til 16. Lederkurset er et betalingskursus.

Vi glæder os fortsat til at udbygge samarbejdet med FTF.

ANDET

Ilinniartitsisoq

Den nye redaktør kører Ilinniartitsisoq udmærket fra Kitsissuarsuit. Udover redaktøren har vi nu også fået medredaktør, som kommer med indlæg til bladet.

Det kniber fortsat med at få en medlemsdebat i bladet.

Hjemmesiden

Det har været et problem for os, at vi på kontoret ikke rigtigt har haft resurser til at opsætte hjemmesiden. Nu er et af bestyrelsesmedlemmerne trådt til, hvilket vi er meget glade for. Vi kan således nu være lidt hurtigere til at sætte nye oplysninger ind på hjemmesiden.

Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening.

De to låneforeninger som vore medlemmer nyder godt af, har stadig en stor kundekreds blandt vore medlemmer. Flere timelærere har nu benyttet sig af den mulighed, de har fået for at optage lån, dog ikke i så stort omfang, som de uddannede lærere. Måske skulle disse låneforeninger reklamere lidt bedre i forhold til timelærerne.

OVERSIGTER:

Bestyrelsesmøder:

10.-11.04.07 Bestyrelsesmøde i Nuuk
14.05.07 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
07.06.07 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
23.-24.07.07 Bestyrelsesmøde, Samsø
24.09.07 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
11.-12.10.07 Bestyrelsesmøde, Nuuk
23.11.07 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
17.12.07 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
10.-14.01.08 Bestyrelsesmøde samt kursus, København
11.02.08 Bestyrelsesmøde, telefonmøde
02.-06.03.08 Bestyrelsesmøde i Nuuk

Andre møder:

12.03.07 SDO, ERO og LIF møde med Jens Jakobsen og Søren Porsbøl Inerisaavik
12.03.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
13.03.07 Sivso Dorph , Lisbeth Frederiksen og Nuna Advokaterne møde med Jakob Henriksen
KANUKOKA
14.03.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
14.03.07 Sivso Dorph møde med TR-erne fra Nuuk
15.03.07 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
15.03.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
16.03.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
16.03.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
19.03.07 Sivso Dorph møde med Peter von Staffeldt
19.03.07 Sivso Dorph møde med Inarisaavik Jens Jakobsen, Issiki, Kattie, Aviaaja og Hector
21.03.07 Sivso Dorph møde med Mikkili Schourup
03.04.07 SDO og LIF møde med Katuaq
11.04.07 Bestyrelsen møde med Inerisaavik
19.04.07 Sivso Dorph forhandling med NIF
21.04.07 Esther Rosing til seminar om børn og unge med Siumut
24.04.07 Sivso Dorph møde i arbejdsgruppen vedr. lærermanglen
27.04.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
02.05.07 Sivso Dorph møde med lærerne i Saviminerilermik Ilinniarfik
03.05.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde i KIIP
03.05.07 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
07.05.07 Lisbeth Frederiksen møde med KANUKOKA og Overenskomstafdelingen
10.05.07 Sivso Dorph møde med Mikkili Schourup
10.-13.05.07 Mikkil Lybæch møde med lærerne, ledelsen og kommunen i Ittoqqortoormiit
10.05.07 Sivso Dorph møde med Jens Jakobsen
15.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i Inerisaavik

18.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i Inerisaavik
 18.05.07 Lisbeth Frederiksen til Landsretten
 21.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i Inerisaavik
 21.05.07 LIF og ERO sammenkomst ILO
 22.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i Inerisaavik
 22.05.07 Sivso Dorph møde i Lærernes Pension
 22.05.07 Sivso Dorph møde med Dansk Magisterforening
 23.05.07 LIF og ERO møde med ILO
 23.05.07 Sivso Dorph møde med Gymnasielærernes Forening
 24.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i KIIP om lærermanglen
 24.05.07 Lisbeth Frederiksen møde i AT
 24.05.07 Sivso Dorph møde med Forenede Gruppeliv
 24.05.07 Sivso Dorph møde med Anders Bondo Chr. Og Hans Ole Frostholt
 24.05.07 Sivso Dorph møde med FTF
 29.05.07 Sivso Dorph møde med INUPLAN og Sanasoq
 30.05.07 Sivso Dorph til seminar om Meeqgerivitsialak
 31.05.07 Sivso Dorph til seminar om Meeqgerivitsialak
 05.06.07 Sivso Dorph møde med AGT
 05.06.07 SDO og LIF møde med Ilisimatusarfik
 06.06.07 Sivso Dorph møde med AGT
 06.06.07 Sivso Dorph møde i KIIP om ny karakterskala
 06.06.07 SDO og LIF møde med TR fra Inerisaavik
 06.06.07 Sivso Dorph samtale med Peter Beck
 11.-13.06.07 Sivso Dorph møde i NLS Ystad, Sverige
 18.06.07 Sivso Dorph møde i arbejdsgruppen vedr. lærermangelen
 19.06.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen til mæglingmøde
 22.06.07 Sivso Dorph møde i arbejdsgruppen vedr. lærermanglen
 27.06.07 Sivso Dorph møde med Jacob Hinrichsen
 04.07.07 Sivso Dorph møde med Mikkili Schourup
 09.07.07 Sivso Dorph møde med Flemming Horsfeldt
 12.07.07 Sivso Dorph møde med Mikkili Schourup
 13.07.07 Sivso Dorph til forhandling med Overenskomstafdelingen
 18.07.07 Sivso Dorph møde med skattedirektør Kaare Hageman
 13.08.07 Lisbeth Frederiksen møde med NIF
 14.08.07 Lisbeth Frederiksen møde i Nuussuup Atuarfia
 17.08.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med BKF Nuup Kommunea
 21.08.07 Sivso Dorph møde med Niels Nielsen PFA Soraarneq
 22.08.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen seminar om Arbejdsskadestyrelsen
 23.08.07 Sivso Dorph møde Jens Jakobsen Inerisaavik
 23.08.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med KANUKOKA, Simon Lennert
 24.08.07 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
 31.08.07 Lisbeth Frederiksen møde med NIF
 07.09.07 Lisbeth Frederiksen møde med Simon Lennert KANUKOKA
 10.-17.09.07 SDO, PAR og LIF til Kongres i Danmarks Lærerforening
 12.09.07 SDO, PAR og LIF møde med Dansk Magisterforening
 12.09.07 SDO, PAR og LIF møde med Annette Poulsen
 18.09.07 Esther Rosing og Lisbeth Frederiksen til Ilinniarfissuaq 100 års jubilæum
 20.09.07 Lisbeth Frederiksen møde med NIF

21.09.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Mikkili Schourup
 21.09.07 Lisbeth Frederiksen møde med BKF Nuup Kommunea
 28.09.07 Lisbeth Frederiksen møde om decentral pædagoguddannelse
 02.10.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Landstingets Kultur- og uddannelsesudvalg
 03.10.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med KANUKOKA
 04.10.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen samrådsmøde andre faglige organisationer
 05.10.07 Sivso Dorph møde med Airgreenland Travel
 05.10.07 Sivso Dorph møde med INUPLAN og Sanasoq
 09.10.07 Lisbeth Frederiksen møde med Søren Peter Jensen NIF
 09.10.07 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
 16.10.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde Lis Hasling PFA
 17.10.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med KANUKOKA
 17.10.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde i Overenskomstafdelingen
 18.10.08 Lisbeth Frederiksen møde i AT
 22.-26.10.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen til NLS Forbundsseminar i Bergen, Norge
 31.10.07 Sivso Dorph møde i Ilinniarfissuaq sammen med KANUKOKA
 01.11.07 Sivso Dorph møde med Inerisaavik
 02.11.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Franz Tremel
 05.11.07 Sivso Dorph møde med Inerisaavik
 06.11.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med TRerne i Nuuk
 12.-13.11.07 Sivso Dorph møde om Meeqquerivitsialak
 14.11.07 Sivso Dorph møde i KUR
 15.11.07 Sivso Dorph konference om Meeqquerivitsialak
 16.-19.11.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen deltagelse i skolelederkonferencen
 20.11.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Inerisaavik
 22.11.07 Sivso Dorph i Ilinniarfissuaq om praktiklærere
 27.11.-
 06.12.07 Sivso Dorph til NLS styrelsesmøde i Stockholm
 28.11.07 Lisbeth Frederiksen møde i Landsstyrets sekretariat
 29.11.07 Sivso Dorph til konference om ”Hvordan kommer de godt i gang?” i København
 30.11.07 Sivso Dorph møde med FTF
 05.12.07 Lisbeth Frederiksen møde i PD
 10.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med IA
 10.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med Overenskomstafdelingen
 11.12.07 Lisbeth Frederiksen medlemsmøde med KIIP
 12.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen mæglingsmøde med Overenskomstafdelingen
 13.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde Comby
 14.12.07 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
 17.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde Hjemmestyrets adm. Direktør
 17.12.07 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen samrådsmøde med andre faglige organisationer
 03.01.09 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen samrådsmøde
 04.01.08 Sivso Dorph møde med Andreas Olsen KIIP
 07.01.08 Sivso Dorph møde med TRerne i Nuuk
 07.01.08 Sivso Dorph møde med Naqitat
 22.-25.01.08 Sivso Dorph på vej til Qasigianguit
 24.-31.01.08 Lisbeth Frederiksen i Qeqertarsuaq
 27.01.08 Sivso Dorph medlemsmøde i Ilulissat

14.02.08 Sivso Dorph møde med Personaledirektoratet
15.02.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med KANUKOKA
20.02.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen til forhandlinger i Overenskomstafdelingen
20.02.08 Sivso Dorph og Lisbeth Frederiksen møde med ASG
21.02.08 Lisbeth Frederiksen møde med Nuna Advokaterne
21.02.08 Sivso Dorph møde med Erik Hammeken AK
25.02.08 Sivso Dorph møde med Nuup Kommunea BKF
26.02.08 Sivso Dorph møde med Grønlands Arbejdsgiverforening
26.02.08 Sivso Dorph møde med borgmesteren i Nuuk
27.02.08 Sivso Dorph pressemøde med AGS og AK
28.02.08 Sivso Dorph møde i KIIN

”Naleqqiiffik” konferencen havde følgende program:

Onsdag den 11. april

20.00 – 21.30 Velkomst og taler

Åbning af skolemessen

Torsdag den 12. april

8.30 - 8.45: Velkomst & morgensang

8.45 - 9.15: Introduktion til principperne bag Atuarfitsialak

1) Baggrund.

2) Lovgivning.

3) Implementering.

4) Forskning

Oplæg v/ Jens Jakobsen, Inerisaavik

9.15 - 10.15: Skoleledelse til tiden – hvad er god ledelse?

Skolen står aktuelt over for en lang række udfordringer. Skolens ledelse har en afgørende betydning for skolernes håndtering af udfordringerne. Blandt de mange ledelsesopgaver må ledelsen være meget synlig i forhold til styring af kvaliteten i undervisningen, børnenes og medarbejdernes læring – lærings- og arbejdsmiljøet for alle i skolen.

Oplæg v. Ole Harrit, konsulent og uddannelsesforsker

Arbejdsform: Oplæg vekslede med korte parvise drøftelser

10.15 – 10.30 Pause- kaffe

10.30 - 11.00: Hvad kan ledelsen gøre for at skolen lever op til samfundets forventninger? (Skal skolen leve op til samfundets forventninger?)

Skolens organisation og ledelsesstruktur har ændret sig efter Landstingsforordning nr. 8/2002 om folkeskolen. Hvilke forventninger kan samfundet, politikerne, lærerne, forældre og eleverne med rette have til skolen? Hvilke visioner har vi for folkeskolen.

Oplæg v. Søren Porsbøl, Inerisaavik

11.00 – 11.30: Evaluering, læring og udvikling.

Tankerne bag evaluering i Atuarfitsialak og præsentation af intern evaluering, ekstern evaluering og afsluttende prøver i folkeskolen.

Oplæg v. Esekias Therkelsen, Inerisaavik

11.30 - 12.30: Frokost

12.30 - 13.15: Evaluering, undervisning og læring

Der tales både politisk og pædagogisk meget om evaluering, og der er mange dagsordener og interesser på spil. Hvordan kan man forstå og forholde sig til evaluering som et professionelt anliggende med det sigte at styrke undervisningen og elevernes læring? Hvorfor er refleksion en nødvendighed? Hvordan kan man på mangfoldige måder i skolen styrke fagligheden og elevernes medansvar for egen læring? Hvordan kan forældrene inddrages? Hvilke muligheder og udfordringer?

Oplæg v. Hanna Mølgaard, uddannelsesleder, Silkeborg Seminarium

13.30 - 15.00: Workshop – første runde

Gruppe 1. Ledelse v. Ole Harrit Hans Lynge Salen	Gruppe 2. Ledelse v. Søren Porsbøl Venskabssalen	Gruppe 3. Evaluering, undervisning, læring v. Hanna Mølgaard Byorkestersalen	Gruppe 4. Evaluering, læring og udvikling v. Esekias Therkelsen Lillesal
---	---	--	--

15.00– 15.30 Kaffepause**15.30 - 17.00: Work-shop - anden runde – samme indhold med nye deltagere**

Gruppe 4. Ledelse v. Ole Harrit Hans Lynge Salen	Gruppe 3. Ledelse v. Søren Porsbøl Venskabssalen	Gruppe 2. Evaluering, undervisning, læring v. Hanna Mølgaard Byorkestersalen	Gruppe 1. Evaluering, læring og udvikling v. Esekias Therkelsen Lillesal
---	---	--	--

Arbejdsformen i workshop vekslede mellem korte oplæg og strukturerede samtaler i mindre grupper.

17.00 - 19.30: Pause**19.30 - 20.15: Foredrag. Det omsorgsfulde samfund**

I dagens Grønland går der ikke en dag uden, at man ser overskrifter om omsorgssvigt af børn og unge, om overgreb og fysisk og psykisk vold. Myndigheder, socialforvaltninger og andre private initiativer arbejder hver dag med indsatser mod omsorgssvigt og vold. Foredraget vil fokusere på det gode samfunds sammenhængskræfter med omtale af begreber som kulturel bevidsthed og identitet, respekt, tolerance, dialog, omsorg samt etik og moral ved indretning af samfundet. Oplæg v. Daniel Thorleifsen

20.15 - 21.15: Cafédraftelser på baggrund af oplæg

Gruppe 1 Hans Lynge Salen	Gruppe 2 Venskabssalen	Gruppe 3 Byorkestersalen	Gruppe 4 Lillesal
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	------------------------------

Fredag den 13. april

09.00 - 09.15: Morgensang mv

09.15 - 09.45 Den grønlandske folkeskole – et arbejdsmiljø for skolebørn

Skolens atmosfære

- 1) Lærer-elev relationer
- 2) Relationerne eleverne imellem
- 3) Mobning
- 4) Undervisningsprincipper og metoder som forebygger mobning.

Oplæg v/ Kattie Egede Motzfeldt, Inerisaavik:

9.45 - 10.45: Foredrag om arbejdsmiljø v/ Laila Jensen

Erfaringer fra mange år arbejde med skoleledernes og lærernes psykiske arbejdsmiljø. Hvordan skabe en konflikt – og stresshåndterende kultur? Hvordan sikre at de psykiske arbejdsmiljøproblemer bliver et fælles anliggende og ikke individualiseres?

10.45 -12.00: Gruppedrøftelser – Cirkelsamtale (som metode) og derefter dialog om :

Hvad kommer deltagerne særligt til at tænke på i forhold til deres eget psykiske arbejdsmiljø? Hvilke problemstillinger vil være særligt relevant at sætte fokus på i fremtiden?

12.00 - 13.00: Frokost

13.00 - 13.15: Oplæg til arbejde i egne grupper - lokale distriktsdrøftelser med afsæt i arbejdsrapport - valg af indsatsområder/ anbefalinger

13.15 – 14.45: Drøftelse af valg af indsatsområder/ anbefalinger – hvad skal have mere opmærksomhed?

14.45 - 15.15: Kaffepause

15.15 - 16.15: Høring med deltagelse af repræsentanter fra de forskellige interessenter. Det er tanken at anvende en akvariemodel for høring.

V. Ole Harrit

Akvariemodel betyder, at deltagerne spejler sig i høringen og gennemfører drøftelse i egen gruppe. Alle bliver aktiveret i perspektivering af konferencens budskab. Alt foregår i rummet i en vekslen mellem høring og drøftelser i grupper.

16.15 - 16.30: Afslutning af konferencen

18.45 - Festmiddag

Bilag 2 til skriftlig beretning 2008 Lederkursus april 2007

Kursusforløb

Søndag	
09.00-10.00	Introduktion - præsentationer afklaring af deltagernes forventninger og kursets indhold
<i>Kaffe</i>	
10.30-12.00	Hvad er god og professionel ledelse i skolen? Refleksioner og øvelser med udgangspunkt i ”Kodeks for god skoleledelse”
<i>Frokost</i>	
13.00-14.15	Fem grund søjler i professionel skoleledelse Introduktion til og identifikation af problemfelter inden for <ol style="list-style-type: none"> 1. Den faglig/pædagogisk ledelse 2. Den økonomisk/administrativ ledelse 3. Personaleledelsen 4. Den strategiske ledelse 5. Det personlige lederskab
<i>Kaffe</i>	
14.45-16.00	Den faglig-pædagogiske dagsorden ”God skoleledelse er, at skolelederen formår at sætte, målrette og stimulere den faglig-pædagogiske dagsorden på skolen” - fælles mål i skolens praksis - den pædagogiske udviklingsdialog - evaluering og kvalitetssikring - Oplæg, øvelser og erfaringsudveksling
Mandag	
09.00-10.00	Administration – eller administrativ ledelse? ”God skoleledelse er, at ledelsen disponerer skolens samlede ressourcer, så de understøtter skolens mål og principper og sikrer de bedst mulige vilkår for at løse skolens kerneopgaver” - ressourcestyring - beslutningssystem og kommunikationsstruktur Oplæg og fælles samtale
<i>Kaffe</i>	
10.30-12.00	Skolelederen som personaleleder ”God skoleledelse er, at skoleledelsen både fysisk og psykisk er tydelig og til stede, går foran, træffer de nødvendige beslutninger, får medarbejderne til at trække på fælles hammel og følger op på beslutninger” - synlig ledelse, lederstil og lederadfærd

	<ul style="list-style-type: none"> - teamsamarbejde og samarbejde i ledelsesteam - personalepolitik, indflydelse og medbestemmelse - arbejdsfordeling og samarbejde med tillidsrepræsentanten - medarbejderudvikling – coaching og systematiske samtaler - konflikthåndtering <p>Oplæg, øvelser og erfaringsudveksling</p>
<i>Frokost</i>	
13.00-14.30	<p>(Personaleledelse – fortsat)</p> <p>Ledere der lykkes</p> <ul style="list-style-type: none"> - læser og forstår menneskelige relationer - indgyder tillid og indbyder til sparring - er offensiv og direkte i sin indgriben - er vedholdende med at delegere ansvar og opgaver - holder fast i sine grundværdier, også når de udfordres <p>Erfaringer fra et udviklingsforløb, der identificerer fem kernekompetencer, som udgør den fælles ”hemmelighed” bag succesfulde ledere.</p> <p>Fælles refleksioner og øvelser – mulighed for individuelle it-baserede ledertest</p>
<i>Kaffe</i>	
15.00-16.00	<p>Strategisk ledelse i en politisk styret organisation</p> <p>”God skoleledelse er fremtidsorienteret, sikrer, at medarbejderne forstår og accepterer politiske mål som basis for medejerskab til den pædagogiske udvikling, omsætter mål til konkrete handlinger og resultater – samt agerer hensigtsmæssigt i det kommunale system”</p> <ul style="list-style-type: none"> - strategisk skoleledelse – en måde at arbejde på - strategisk analyse – hvor vil vi hen? - Strategiske redskaber – hvordan gør vi? <p>Oplæg og fælles samtale</p>
Tirsdag	
09.00-10.30	<p>Det personlige lederskab</p> <p>”-styrkes når den enkelte skoleleder identificerer sin egen platform personligt og ledelsesmæssigt”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor er jeg blevet leder? - Hvilke handlinger og værdier lægger jeg vægt på? - Lederen som rollemodel - Lederen som historiefortæller og visionær strateg <p>Oplæg, øvelser og fælles refleksion</p>
<i>Kaffe</i>	
11.00-12.00	<p>Den gode ledelse opstår, når</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lederen påtager sig hele organisationens perspektiv - Lederen formår at forandre sin organisation - Lederen anvender de rette kompetencer - Lederen kan skelne mellem det professionelle, det personlige og det

	<p>private</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lederen er troværdig, autentisk og passer på sig selv <p>Fælles samtale om god skoleledelse på baggrund af bl.a. Annemette Digmann: "Ledelse med vilje - Offentlig ledelse i nyt perspektiv" 2004</p>
<i>Frokost</i>	
13.00- 14.45	<p>Skolens – og skolelederens - psykiske arbejdsmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - ledelse og arbejdsmiljø - vilkår for skoleledelse - værdier, holdninger, normer og mønstre på arbejdspladsen - medarbejderkulturer i skolen – at lede lærere - tid og prioriteringer – arbejdsbelastning og stresshåndtering - personlig udvikling og karriere – alenehed og ensomhed <p>Oplæg, øvelser og erfaringsudveksling</p>
<i>Kaffe</i>	
15.15- 16.00	Opsamling og afrunding